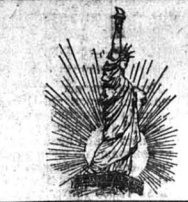

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАЛОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

СВОБОДА

UKRAINIANS DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIANS NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ

РІК XXIX, ЧИСЛО 28. ДЖЕРСИ СІТИ, Н. Дж., ЛІТНІЦЯ, 4-го ЛЮТОГО, 1921.

POL. XXXI, No. 28. JERSEY CITY, N. J., FRIDAY, FEBRUARY 4, 1921.

THREE CENTS

Зеліничі юнії знов апелюють до Вилсона.

ВАШІНГТОН, 2 лютого. — У відповідь на телеграму товариства зеліничих заводників до президента Вилсона юнії проводили вислали йому телеграму, złożoną з 2 тисяч слів. Вони заперечують закиди зеліничих компаній, будучи то активі робітничих юній стремить до перебрання зеліничих на державу. Вони закликають зеліничих, що зеліничі користують з генерального безробіття та хочуть зломити робітничі юнії. Вони домагаються, щоб президент зарядив слідство над тим, кільки правди є в твердженнях зеліничих, що ім грозить банкрутство.

ГЕН. ПЕРШІНГ ЗАВ'ЯЗУЄТЬСЯ ЗА РІВНОЧАСНИМ РОЗБРОЕННЯМ 5 ВЕЛИКИХ ДЕРЖАВ.

ВАШІНГТОН, 2 лютого. — Перед комітетом палати сенату для морських справ виступав як свідок генерал Першінг. Він заявив за розробленням та за тим, щоб Злучені Держави дали до сего часу разом з Англією, однак рівночасно застерігаєся, що Злучені Держави повинні дати будувати воєнні кораблі так доволу, яко великі держави не згодяться умовами на здержанне зброєв. Він казав, що дотеперішній досвід дав досить доказів на те, кільки небезпечки виходить з того, як держави починають зброєвнати одна наперд другої.

На його думку великі держави посухають заклику Злучених Держав, бо вони бояться Злучених Держав. Те саме зроблять також малі держави, хоч вони правильно багато більше скорі до війни, як великі. В сию пору Франція не може розброєватися, бо вона стерже Європи на суші.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ Є ЗА 150.000 АРМІЄЮ.

ВАШІНГТОН, 2 лютого. — Кан, голова комітету палати послів для військових справ, повідомив сего комітету, що новий президент Гардінг стоїть за 150-тисячною армією.

ПЕНРОЗОВИ НЕ ВДАЛОСЯ ЗАМКНУТИ ДИСКУСІЮ НАД МИТОВИМ ЗАКОНОМ.

ВАШІНГТОН, 2 лютого. — Внесення сенатора Пенроза на замкнення дискусії над законом про установлення надзвичайного шта на заграничні товари не дало потрібної кваліфікованої більшості двох третин голосуючих. Внесення було вимірене проти демократичних сенаторів, котрі протиявлялись охоронному митови.

РОСІЙСЬКА АМБАСАДА РОЗТРАТИЛА 59 МІЛІОНІВ ДОЛАРІВ ПО УПАДКУ СВОГО УРАДУ.

ВАШІНГТОН, 2 лютого. — Ніклас Кей, заступник секретаря (міністра) скарбу, заявив перед судовим комітетом сенату, що так звана російська амбасда Бориса Бахметева вдала від часу упадку правительства Керенського 59 мільйонів доларів. Коли се правительство упало дня 7. падолиста 1917. року, в американських банках було зложенох для нього 56 мільйонів доларів. Бахметев розтратив не лише сию суму, але і 3 мільйони, котрі прийшли пізніше.

КАЖУТЬ, ЩО КРАПОТКІН НЕ ВМЕР.

НЮ ЙОРК, 1 лютого. — Тутешня московська газета „Русский Голос“ спонує, що одержавши депешу з Лондону, яка доносила, що Петро Крапоткін не помер, але приходить до здоров'я та тяжкої недуги.

Си телеграма передачуєвала бм поперечну депешу з Лондону, яка доносила про смерть Крапоткіна на підставі вісти з Копенгага, столиці Данії.

ПОСТАНОВА ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ В СЕРЕДНІЙ АЗІ.

КОПЕНГАГА, (століція Данії), 2 лютого. — Російський Союз доносили, що большевистський коммуніст військ, генерал Соколовський, в Туркестані (в Центральній Азії), повідомив московський уряд, що там відбуваю повстання в цілому Кавказі. Ці повстання значення багато большевистський залог, а інші притягають до повстанств. Селяни викордавали большевистичні агітаторів.

СТАВЬТЕ ЦІЛОРИЧНИМ ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „СВОБОДИ“!

Ставте цілоричним передплатником самі і другим разе. Чим більше підтримаєте „Свободу“, тим шлішо її робити, а це для когшого тільки для себе смислові для всього загалу.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ.

Бенефіс про Україну.

Львівська вшепольська газета „Слово Польське“ переповідає розмову чеського міністра з одним кореспондентом про Україну. Бенефіс ман ось що заявити:

„Питанне незалежності України вже кілька разів викарлювано на арені політичних дискусій під впливом випадків в Росії. На засіданні Ліги Народів в Женеві розглянено надібно справу проиятій України до сего Ліги; справу сю відкинено, тому що політична ситуація України надто помятана.

На заході все ще вірять, що в Росії згодом створиться федерация, в якій Україна відтратуватиме повнаков розу, так само поширена там гапка, що самостійність України може бути тільки хвилею, бо її існування дадо бм тільки знову перетворити пізніше велику федерацию Росії. При тій нагоді мушу заперечити один факт, попориний ріжними органами законодавчої преси про минулу федерацию України з Чехословакиєю. Се рішуче виключено. Наша республіка має досте своїх власних досі неполадкових життєвих справ, які займають цілу її організаційну здібність й енергію.“

Непорозуміння між Васильком і Р. Стоцьким.

Влада УНР. Василько вислав з Подол дня 26. грудня 1920 писмо до посла УНР в Берліні д-ра Романа Смаль-Стоцького, в якому робить йому докори за його кореспонденцію з бущим гетьманом Скоропадським. Василько запевняє, що уряд УНР не має наміру розпочинати акції що до зближення з ген. Скоропадським. При кінці Василько, покинувшись на свій мандат, заявляє, що берлінське посольство УНР підлягає йому і категорично пропонує Стоцькому не вислати далі службової кореспонденції всякого змісту без його одобрення.

Павленко у Варшаві.

Командант армії УНР Ом. Павленко приїхав до Варшави.

Арештування українського кооператора на Волні.

В селі Голобах, ковельського повіту, арештовано на самостійний вечір управителя місцевого споживчого товариства „Єдність“ Евасія Кота. Сей арешт є несподіваною для ковальських Українців, бо Котів уривок у стислих зносинах з коопити, арештовано на самостійний вечір управителя місцевого споживчого товариства „Єдність“ Евасія Кота. Сей арешт є несподіваною для ковальських Українців, бо Котів уривок у стислих зносинах з коопити, арештовано на самостійний вечір управителя місцевого споживчого товариства „Єдність“ Евасія Кота.

Українська школа в Ковалі на Волні.

На кілька тижнів перед Різдов на силу спромогалися у нас розпочати школу в ковельській українській школі. Ученики в українській школі є до тридцять, але всі записані майже змоту ходити до школи, бо їм змоту ходити до школи, бо їм змоту ходити до школи, бо їм змоту ходити до школи.

НОВІ РОСІЙСЬКІ УСТАНОВЧІ ЗБОРИ В ПАРИЖІ.

Заявили проти большевизму, а за свободу Росією, але неадміною“.

Вибрали постіпну Екзекутиву, яка буде докищо заграничною.

НЕЧУВАН РІМ В ТУХОЛІ.

Дня 8. січня, в другий день різдвних свят, команда туберкульозу в Тухолі, в якому знаходяться полонені стрільці і старшини української галицької армії, перенесли їх з бараків знову до переглядних землянок.

А що така землянки, писали ми вже не раз. Се є воли, воночі нори в землі, деколи цілком закладі водою.

На 207 старшин призначено три землянки з причади, одну для стрільців без причади і без підлоги. У віддаленому ледви п'ять кроків від землянок, зовсім отверта лятрина. Вікон у землянках зовсім нема.

До таких то землянок заведено людей, з яких багато, по семітній війні, є хорих на ревматизм, іксізм, на початки сухот і т. п., а також людей, які багато разів були ранені, перебували тиф і інші недуги!

Не треба й гадувати, як вилнає се „мешкання“ в морській землі на здоров'я тих нещасних людей, що крім того не достають відповідані та достаточної поживні!

Подіємо тут такий ярий факт надухити: Віськово-алякавська комісія, під проводом капітана Томпсона, знайшла ті землянки за неможливі до мешкання, а мимо сего не переставало до них полонених У. Г. А!

Значимо це, що в Тухолі в тих землянках недавно се гинуть по кількадецять полонених большевистичного кожного дня!

Опрожнені баракі мали бути призначені на шпиталь, по мого того, що два інші баракі стоять зовсім порожні!

Подіємо ще повисше до відома дотичних цивільних і військових властей, а в першій мірі до відома соймової комісії для справ полонених і інтернованих, — виваємо їх, щоб в ім людяности прийняли мукти тих нещасних жерти!

„Кур'єр Львівський“, орган польського прем'єра Вітоса, о-одний писав, що супроти великого числа полонених і інтернованих в Польщі — годі найти для всіх відповідного приміщення...“

На се відповімо „Кур'єрові“, що держання людей по таких землянках, як от в Тухолі, є дуже багато до арештування. Ви-пустити їх на волю — а не треба бм буде гурти й закладу властивих на чужині для них людяности приміщень і відпалувати такі істравні жерти в людях, як се було в Бересті, Пулуканях, Сташковолі та в інших таборах, а тепер... в Тухолі!

Про право-політичні відносини на окраїнах.

Варшава. (ПАТ.) На одному з перших засідань польського союму будеться обговорювати справу утворення в Польщі політичних відносин на землях, прилучених до польської республіки на підставі риського мирового преіміяря.

Справа заставу польської пошти.

З Берліна довозять: Між „Ядуть переговорів в справі заставу польської пошти. Німецькі часописи повідомляють, що закладення цієї умови малої віддалі вплина на комерційне відношення між Німеччиною і Росією.

Німеччина, каже, дала вже аліантам відшкодованне 250 біліонів золотих марок.

ДР. ПІКМАН ВИЧИСЛЯЄ ВСЕ, ЩО АЛІАНТИ ВЖЕ ДОСІ ЗАБРАЛИ ВІД НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, 2 лютого. — Державний радник др. Пікман, президент федеральної комісії відшкодовання, обчислює, що Німеччина вже дала аліантам відшкодовання на суму 250 біліонів (мільярдів) золотих марок або понад 62 біліонів американських доларів.

Др. Пікман, котрого вважають за високий авторитет у справах фінансового права і загалом у фінансових ділах, підписав свою звітку таким подібним збісттением:

Строї умови времія, які належено на Німеччину, змусли її оставити в краю неприятели величезні засоби воєнних матеріалів, артикулів поживи, товарів, машин всякого роду, азеліничого матеріалу та скарби зиски коши і худоби, власности, яка після дотеперішнього міжнародного права переважно не вважається добычею побинок.

Крім того аліанти змусли до звороту всяких товарів, які німецькі власти продали приватним особам перед або підчас скорого опорожнення занятих територій. Неприятель також сконфіскавав усі сирі матеріали і виробі фабрик, що працювали для німецької армії. Вартість всіх тих товарів старанно обчислено на 15 біліонів золотих марок.

Німеччина доставила неприятели 5.000 неприятелиських гармат, 2500 машинних крісів, 3.000 метакв бомб, 1.700 літаків, 4.000 переозвоєних автомобілів (траків), 5.000 льокомотів, 150.000 азеліничих торговельних возів, багато воздушних кораблів (воздухоплавів), майже усю воєнну флоту, майже цілу торговельну флоту, і доки та докові судна, німецькі кабіти, та російське золото, одержане на основі берестейського мира. Вартість всіх цих річий доведено до 40 біліонів золотих марок.

Далі, Німеччину змушено віддати без якогонебудь відшкодовання всі її колонії, Алязшю і Лютарингію, область Сур, Айнел, Маалмеді, Познаншину і Західну Прусію, а крім того величезні засоби азеліничого і будівельного матеріалу, який був на складі в six краях, а особливо в Познаншину, Західній Прусії та Алязшю і Лютарингі, а за який ані Польща ані Франція не заплатила навіть одного пенні, хотия Німеччина відтінувала була в 1870 році лів мільярд франків від французького воєнного відшкодовання (яке вносило 5 мільярдів золотих франків). В докладу від 1870 року вартість ширшого розташовані азеліничої системи в Алязшю і Лютарингі зросла в значний розмір. Франція вимусила від Німеччини виключно право висування водної сили річи Рену і приготувала для сього плану, з будинками і тунелями на правому березі Рену. Підприємство, яке коштувати-ме Францію дуже маленьку, дасть їй сили соток тисяч парових коній, і має білшу вартість ніж навіть копальні в області Сур.

Від двох лів Німеччина платила малу армію аліантських агентів, котрі перешукують край від кінця до краю за товари, машинами, возами і матеріалом всяких родів, який в час війни перевезено з неприятелих територій до Німеччини. Великої вартости тих „зверених“ товарів зовсім не причислено до рахунку відшкодовання, хотия вони в ділі зменшувать шкоду, яку Німці зробили аліантам підчас війни.

Крім того Бельгія і Франція домагаються суми двох біліонів марок за машини, яких не віддали; але той суми також не числять в Парижі.

Др. Пікман обчислює, що всі ті річи, які аліанти вже забрали від Німеччини, вартують 250 мільярдів марок в золоті.

ДО ВП. УРЯДНИКІВ І ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляється в останне Вп. ПП. Урядників Відділів У. Н. Союзу і Членів сего організації, що склаю уквані Гол. Уряду У. Н. С., кожний член обовязаний при зміні своєї адреси для відсилки „Свободи“, прислати до адміністрації „Свободи“ 10 центів як додаткової праці. Си оплата обовязувала членів вже від довшого часу, однак ані членів ані Вп. Урядників Відділів, котрі пересилали від своїх членів такі змінні, не піддержувалися точно сего ухвали. З того виходило величезні недокладності в висилці часопису і членні самі поносили білшу втрату ніж сама оплата вносить, бо їх жалдені змінні адреси не можна було таологоджувати як се можна зробити, коли члені дають оплачувати сю належність.

Тому звертаємо увагу Вп. Урядників Відділів У. Н. С. і просимо їх, щоб вони поучили всіх членів, що хто з них змінив свою адресу, чи те через свого урядника чи прямо від себе, а не зложити її не пришло 10 цент. за зміну адреси, тому члені повинні бм бути стримані, але адреси не змінювати. Прислана без оплати зміна адреси буде звернена до уряду Відділу, з дозиченням коштів переписки.

При сім звертається увагу, що на сторінках „Свободи“ буде помішуватися один раз на тиждень спеціальна рубрика для змін адреси, яку кожний член повинен вжити і захвати собі на слунай зміну своєї адреси.

Управа Видавництва У. Н. С. „Свободи“.

Пішть до „Свободи“, що робить Вста громада: чи збирати поміч до Галицької України; чи укладати віча, контерти, предавання. Напішть також, як нічого не робить і подіять, чому. Допіси написані коротко, яврно, чітко, то одній стороні допові, а на картках невеличких, будуть все поміщені апору. Дові, печаткі дописи, писані на великих картках наперу, мусть довог чекати своєї черги.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1894.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 88 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office for Jersey City, N. J., on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Subscription rates table with columns for 'SUBSCRIPTION RATES' and 'ПЕРІОДИКАТА'.

В КОЖОМУ МІСЦІ ЗАКЛАДІ Є КОПИЛКА НА 10 СЕНТІВ

Address: СВОБОДА, 88 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Telephone Administration: 4-4884, 4-4885, 4-4886, 4-4887, 4-4888, 4-4889, 4-4890, 4-4891, 4-4892, 4-4893, 4-4894, 4-4895, 4-4896, 4-4897, 4-4898, 4-4899, 4-4900.

Telephone for advertising: 4-4884, 4-4885, 4-4886, 4-4887, 4-4888, 4-4889, 4-4890, 4-4891, 4-4892, 4-4893, 4-4894, 4-4895, 4-4896, 4-4897, 4-4898, 4-4899, 4-4900.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Перекладати наші статті можна на польську або єврейську мову, але це повинно бути зроблено за попереднім повідомленням.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

Ваша реклама в нас буде найбільш ефективною.

УКРАЇНЬКА ШКОЛА ПІД ПОЛЬСЬКИМ ЯРМОМ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

На основі матеріалів зібраних Др. Мих. Лозинським.

Переслідуючи українську народну школу під Польським ярмом у східній Галичині, ми маємо на увазі українську школу в Австрії (так брешуть поляки постійно перед колючим)...

Поляки здавна розуміли, що у школі будучність народу. Тому вони вже за австрійських часів найбільш швидко екстерналізувалися з Австрії...

Коротко стан української школи за часів Австрії і під польським пануванням представляємо ось як:

Один із параграфів основного австрійського закону (з 19) говорить, що всі замешкувані монархією народи мають рівне право до національної школи.

Дві перні категорії шкільництва на основі бунки законів Польщі знаходилися в руках Польщі. Чому? Тому, бо ніхто не мав права до національної школи.

Середні шкільництва належали в Австрії до компетенції центрального міністерства освіти в Відні. Австрійський закон про народну школу в Австрії давав право до національної школи всім народам, що жили в Австрії.

Польські шкільництва належали в Австрії до компетенції польського міністерства освіти в Варшаві. Польські шкільництва в Австрії були в підпорядкуванні польському міністерству освіти в Варшаві.

Польські шкільництва в Австрії були в підпорядкуванні польському міністерству освіти в Варшаві. Польські шкільництва в Австрії були в підпорядкуванні польському міністерству освіти в Варшаві.

Польські шкільництва в Австрії були в підпорядкуванні польському міністерству освіти в Варшаві. Польські шкільництва в Австрії були в підпорядкуванні польському міністерству освіти в Варшаві.

Польські шкільництва в Австрії були в підпорядкуванні польському міністерству освіти в Варшаві. Польські шкільництва в Австрії були в підпорядкуванні польському міністерству освіти в Варшаві.

Польські шкільництва в Австрії були в підпорядкуванні польському міністерству освіти в Варшаві. Польські шкільництва в Австрії були в підпорядкуванні польському міністерству освіти в Варшаві.

бому на випадок, як він її стражить, але коли він її знайде, то вже він на малій заплаті не перестане; він же знає, що таких робітників, як він не багато, і що на все, що не так рідко трапляється, все більша запла-та як на те, чого багато. Те саме знає також роботодавець і тому він волить дати йому високу заплату, як ждати на прихід другого.

Однак в цій безвихідній положення української школи в Східній Галичині не втрачати віри в свої сили, ні заплату до боротьби і праці. Все народним поривом, акцією, яка обхопила всі верстви українського народу, всі партії, гурти і організації, власним потом і кривавим потом — він немов з дім землі вичарував своє власне, приватне шкільництво.

І отже власне і є важна обставина. Важна вона тому, що в Америці, подібно як у других краях, іде боротьба за життєву ступу, за краще життя, за високу робітничу заплату. Відомо, робітники хочуть жити краще, хочуть кращих зарплат, хочуть платити підприємцям, а підприємці хочуть заробити як найменше, хочуть в робітничу заплату як найбільше. В своїй боротьбі робітники організуються в робітничі союзи, так звані "трейд уніони", а деколи то уживають політичної боротьби, себто старуються вибрати до тих тіл, що закони укладають, таких людей, які мають заперуку, що будуть робити так, як робітникам треба. Підприємці ж собі робити подібно: вони мають і свої промислові організації, і загальні організації промисловців, і за політичний вплив вони дбають не мало.

Так як і всі групи рятуються в оглядах та стремліннях мови не в кожній життєвій справі, так саме відношення одної сторони і другої до іммігрантів не однакові. Як в інших справах, так і тут, що одній стороні добре, то другій зле. Так як підприємці хочуть мати податок робітників, то робітники хочуть мати податок підприємців, значить низька зарплата робітникам, то вони домагалися вільної імміграції. З другої сторони, робітничі унії бояться, що вільна імміграція обнищить робітничу заплату, і тому трейд уніони заявляються за обмеження імміграції.

В оглядах юній на імміграцію є одна важна помилка. Юній не добувають те, що хочуть приминити до життя того факту, що зарплата робітників підноситься не лише від того, як число робітників зменшається, але й від того, як робітники організуються. Правда, що робітничі зарплати підносяться, коли зарплата є мало, менше, як сего вимагають потреби промисловців, але й правдою є, що робітничі зарплати може удержати і тоді, як робітників є податок, але вони добре організовані. Се тим більше треба підчеркнути, що не приносять юній самим собою існування. Отже, своїм виступом за обмеження імміграції вони виступають проти того саме засади, на котрій вони самі опираються.

Голосити в одній місці за одну зарплату, що робітничі організації врятувати робітників перед обнищенням зарплати, а в другій місці голосити, що лише замкнення границі перед новими іммігрантами може врятувати робітників перед обнищенням зарплати, се значить говорити проти себе самого. Як що приплив великої сили іммігрантів має тенденцію зменшати зарплату робітників, то з другої виступає тенденція підносити ціни на різні товари, потрібні тим товарам, а тим самим давати можливість підприємцям платити їм високу зарплату. Зрештою, навіть найстаріші американські робітники не можуть говорити, щоби нові іммігранти потребували довгого часу на те, щоби порозуміти промислові умови та підняти вагу робітничої організації. Довгий показує, що ті так звані "чужі" робітники, що прибувають з погордою, частенько краще розуміють вагу організації, ніж ті, краще за неї виступають постійно як "американці". Не має сумнію, що проми-

Cigarette

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

It's Toasted

ЩЕ ОДИН ФАКТ ДРУГИМ НА ОСТОРОГУ.

Один з наших читачів прислав нам з міста Рочестер, Нью Йорк, витяжок американської газети, котрий, як слушно зауважує наш читач, повинен бути перепечатаний в наших газетах на осторогу нашим людям.

Мрію про нігале збогачення, як мав Василь Лівич, котрий живе на 204 Четверт Стр., за чотири дні переміняє в прирже переконання, що його жде убожество; його невеличкий май, що виносив 3.600 доларів, шпучкою збувавши від нього два обманці.

Сумно розповідає Лівич свою пригоду поліційному урядовицю в уряді поліції, як то паку добух американських грошей, котрі заохочали коштувало його багато літ праці, а з котрими він думав вертати до краю, замінюю йому на кусочки безаргументного паперу. Поліція припускає, що люди, котрі сего доки, тепер знаходяться далеко за Рочестером.

Последнього тижня в середу Лівич зайшов до гостинниці на Дюжесф Евеню. Зараз по нім прийшов туди якийсь чужинець. Межи ним а Лівичом скоро почалася розмова. Вийшов з гостинниці, вони проходили ще довгий час. Один сподобав собі другого так, що поставили стітнути на другий день на двірні Нью Йорк Централ.

Як уже наближаюсь до Френклін Сквер, з'явився другий, незнакомий і спитався, чи вони знають говорити по польськи. Як Лівич відповів йому, що він вміє, тоді сей новий незнакомий сказав, що він дуже радий цьому, бо він має при собі 18.000 доларів, котрі треба віддати на якусь добродійну ціль в Рочестері.

"Сі гроші записав мені в спадку мій батько", — говорив обманець, — "але я не знаю, що мені робити, бо мені не вломо, що серед бідних Рочестерців найбільше потребує грошей. Я хотів би лишити ці гроші у якогось чесного чоловіка, поки я не переконуюся, кому треба їх віддати".

У відповідь на питання, чи він згодився переховати гроші, Лівич відповів, що він готов їх переховати, як не зарядиться щодо відповідності з грошми.

"А маєте ви які свої гроші?" — питав другий обманець. — "Маю три тисячі доларів", — відповів перший обманець, — "а Лівич каже, що він має три тисячі шістьсот доларів".

Тоді другий обманець, сей, котрий стінух їх пізнавше, сказав, що він готов віддати Лівичу свої гроші на переховок, і порадив, щоби Лівич та перший незнакомий відістали свої гроші і поклали в баштанку на знак, що вони додержуват себе своєю умови.

Вони згодилися; кожний відобув свої гроші, зложили їх до купи, зробили велику в'язанку і поставили в скриньку. Лівичови віддали скриньку, а першому обманцеві повірено ключ до неї, щоби упевнитися, що Лівич не отворить скринки, поки не вернеться другий обманець.

Лівич взяв скриньку до дому, поставив її під отворі і стерів її чотири дні. Знакомий не вертав. Тоді він отворив скриньку і побачив, що в ній не було нічого кромі паперу.

ГРОМАДИ НА ПОМІЧ СТАРОМУ КРАСВИ.

Hamtramck, Mich., Jan. 29, 1921. Пробіть засадо помістити в "Свободі" запис зібраних і висланіх грошей в Гемтрэк. Гроші вислали до Упр. Комітету на Земельний Банк Гіпотечний у Львові. Терр робимо старання, щоби дещо зібрано для тих, що опинилися в Чехословаччині і німцях. З віча зібрано і вислано готівки \$200.00. З ковалих старих і дітній зібрано і вислано 201.00. Віт Тов. Ів. Котляревського вислано 100.00. Разом з Гемтрэком вислано до сього часу \$501.00. Місцевий Ратунковий Комітет збирає дальше жертви для нещасних в краю. Жертви наспівують. Як збереться більшу суму, то знов сейчас відославлять, де належить. Василь Седлар зложив знову \$200.00. Хто слідує? Семен Лебедь, секрет. Рат. Комітету

ІМІГРАЦІЯ І ІМІГРАЦІЯ.

ІМІГРАЦІЯ ДО АМЕРИКИ КОЛИСЬ А НІНІ.

Найважливішим питанням в цій імміграційній справі се прихід великого числа людей, не значючих жадного спеціального ремесла і не маючих великих життєвих вмігів. Правда, не всі іммігранти зі сходу та полудня Європи се непрофесійні робітники. Шо так воно не є, про се свідчить факт, що уєсть так дуже на професійних робітниках операцій промисл, як промисл кра-

ІМІГРАЦІЯ І ІМІГРАЦІЯ.

ІМІГРАЦІЯ ДО АМЕРИКИ КОЛИСЬ А НІНІ.

частину, багато менш від пропорціонального числа професійних робітників серед давніх іммігрантів зі західної та північної Європи. На загал, іммігранти зі східної та південної Європи се чорноробочі. Межи чорноробочим а професійним робітником ріжниця дальше така, що робітник професійний бере більшу заплату, як непрофесійний. Хоч йому добу трудніший найдет

Посол тов. Гішка вініс салду... інтерпретация до міністра... ввнутр справ в справі груп...

Посол тов. Кракалі вініс в... ввнутр сесії складати інтерпретация... До міністра вініс інтерпретация...

Інтерпретация посла тов. Кракалі до міністра ввнутрних справ...

В громадї Оршівці кімчанського повіта відбулася в кінце... ввнутрні вибори при яких виключено з уряду...

ЦІННИК КАЛЕНДАРІВ НА К.Р. 1921. Товариш Мигранта, Календар Укр. Риб. Союзу... Календар Сирігського Лому... Календар Каналейського Фармера...

КАЛЕНДАР "ДНІПРО" НА РІК 1921. Богатий змістом, з численними ілюстраціями... ЦІНА ПРИМІРНИКА \$1.00. ЗАМОВЛЕННЯ ВІДПОВІДАЄ НА СВОБОДА, 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ГОРОЖАНСЬКІ ПАПЕРИ. се річ, яка завдає кожному багатьох клопотів. Однак ці клопоти зменшують, коли кожного убачаються о горожанські папери...

Книжечки з лекціями для убачаються о горожанські папери: 1) A NEW ENGLISH SYSTEM FOR NEW AMERICAN CITIZENS... 2) A NEW ENGLISH SYSTEM FOR NEW AMERICAN CITIZENS...

раду в Оршівцях через чотири точки, з яких жадна невідповідна правді.

На "посуду" жерента іменував був профет Луску свого любіємця а зеннайдженого в Оршівцях за дотерпешу громадську господарку...

Проте запитую п. міністра ввнутрних справ: 1. Чи відомо йому про незаконний спосіб передавання сільства в громадї Оршівцях...

ПОЛЯКИ ВТІКАЮТЬ В АМЕРИКУ. Гданськ передоленний тепер емігрантами і біженцями з Польщі, що хотіли переїхати в Америку...

УКРАINEAN BOOK STORE, 837 N. 6th Ave., NEWARK, PA.

УКРАINEAN BOOK STORE, 837 N. 6th Ave., NEWARK, PA.

УКРАINEAN BOOK STORE, 837 N. 6th Ave., NEWARK, PA.

УКРАINEAN BOOK STORE, 837 N. 6th Ave., NEWARK, PA.

НА ТЕМИ ДНЯ. Большевики та селяни. В своїй розмові із групою есенських соціалістів, котрі відвідали Москву, Ленін відкрив важкий секрет відношенн большевицького уряду до селян.

Він говорив: "Ми ще далі придеруємося до хіткатури пролетаріату, в ім'я менчости, бо селяни ще не стали пролетаріатом і ще не є з нами. Ми будемо правити як меніст та доволго, аж селяни не піддадуться нам. Справа відношення до селян являється трудною передовсім тому, що ми не маємо жадних фабричних виробів, котрими ми могли б платити за те, що йому подікувати з Москви."

Нема що й казати, що плани гарні. І варто пожити сорок літ, щоб побачити, що покаже твердий; чи большевисти чи селяни.

Ще один край, котрий на думку большевистів надається на большевицьку революцію. В Бомбаю, в Індії, стався недавно така подія: Двох молодих Європейців вбило на вулиці два святі голоуби, що належали до святині. Зібралася товпа, напала на європейських хлопців і забав їх убила, якби не поліція, котра арештувала гіндуцьких хлопців, що були напали на Європейців. Великі толпи народа зібралася на вулицях, котрими переходили арештовани. Товпа кидала каміне на поліцію. Плісач біявся з поліцією показане кілька осіб. На другий день проголошено релігійні страйки: всі крамничі та фабрики були замкнені.

Вісім добре знають, що журба (клопоти) вкорочує людське життя, та через те ще не перестають журитися. Але є ріжні журби, клопоти і таралати. Один Гауцька журить ся (клопочеться), що не може знайти причини до сварки зі своєю сусідкою. Нераз знова жаме життя змушує чоловіка журитися. От хочби і се, як робітник робить в фабриці чи дєнебу, до журитися, що він мусить тяжко робити; а тепер, коли не робить, то знов журиться, тим, що не робить. Але я гадаю, що як пани не журяться тим, що вони легко не робять, то чого ми маємо журитися, що ми тяжко не робимо?

Дві міри. "Ню Йорк Кол", котрий часто кокетує з большевиками, в спеціальній передачці звертається проти японських сільства на Корей. Як найстрашніший факт подано таке: "В Сонунтум зібрано з сусідних сіа 14 мущин. Японський командант казав їм станути в ряд і дивитися, як їм копати ґрунт. Потім казали сільства принести зі сета дерева та нафті. 14-ох розстріляно, їх тіла споловано в дерві, а останки поховано в труні."

Хоч сей факт свідчить про японське звірство, то все таки йому далеко до того, що "президент советської України" наказує робити з українськими селянами.

Признають Україну. Падеревський в імені Польщі домагався на засіданні Ліги Народів признання України та допущення її в склад Ліги Народів. Очевидно, що пан Падеревський не мав на думці той часті України, котру заняли польські імперіалісти. Він говорив про ту Україну, що поза межами Польщі. В межах Польщі України нема. Там усе Польща. Зовсім аналогічно до Троцького, котрий як на доброго російського націоналіста приста-

ло, признавав Україну лише поза Росією, в межах Австрії, для котрого українських ґрун в Росії се ієні забганіи горсточки побаламучених хахаїв.

Яка ріжниця? Звіт посліднього советського конгресу в Москві покаже, що там була також представлена Україна... ріжними не-Українцями, присланими передше на Україну з Москви.

Отже советська Україна може тепер бути спокійна: в Москві вона заступлена. Тай та Україна, що під Польщею також може бути спокійна: вона також заступлена в Варшаві, заступлена послами, в і браніи ми жандармськими багнетами польських властий. Очевидно, що двоє письменників на польській службі в Львові скаже, як їм їх пани скажуть, що се добрий спосіб репрезентації. І очевидно, двоє письменників в Нью Йорку скаже, що їм їх пани скажуть перекласти, що се добрий спосіб репрезентації.

Ось так два панства, одно в Москві, друге у Варшаві, вдоволені репрезентацією України, по два письменники, одна пара у Львові, друга пара у Нью Йорку, вдоволені репрезентацією України. І ніше той український селянин чогось не по розумів пани і бунтується проти варшавського сміти та гриз Москви.

НА РІЖНІ ТЕМИ. Ріжниця між сном корольським а сном президента США, що президент сніи буде прашановий і добрий горожанний свого краю, колиж корольський сніи то бувше лиш на услугах (орудум) своїх міністрів. Так було в одній газеті. Та ми знаємо, що в Європі є республіки, в котрх президенти не корольські сніи, ані сніи президентів, а є на услугах (орудум) своїх міністрів.

Лько Підскальвий. Олені, Н. П.

ЗАБОРНА ЧУЖОМОВНИХ ШКІЛ В НЕБРАСЦІ. В 1918 році ухвалені законодатними зібраннями Небраски закон, по якому в школах дозволено учити чужих (не-англіських) мов лиш тих учеників, що пройняли вже осьми класів шкільної науки, і тільки закон забороняє таке навчання всяких інших предметів в приватних і парохійських школах іншою мовою як англійською.

Отже закон дозволяє підназав остра опозиція, яка вкінці привела його перед Найвишшій Суд. Суд відна рішенне признає конституційність законного стейтв контролвання навчання всіх дітей в публичних і приватних школах. Значить стейтвво легіслатура має право вимагати від шкіл, публичних і приватних, щоб їм застосувалися до стейтвво закон по примусовою оброщаванню дітей, і тим самим має право наказати їм, щоб не зуживали шкільного часу на науку чужих мов.

Одначе разом з тим суд рішив, що коли яка приватна школа задовольняє всі вимоги того закону, значить в законного стейтвво контрольвання законном навчавчє дітей англійської мови та інших предметів в англійській мові, то по тім законним і приватним чи оброщаваний наші ученики та діти чужих мов хочуть, значить всякої іншої мови та інших предметів в мові батьків чи чий інший.

вілїни і від панів, сохрани нас, Господи!

Америка есть так сказати краєм ріжних винаходів. Чого тут не винайдуть? Тут вже думают о такім винаході, що буде можна розмовитися з помершими і тимсамим може будоватися про жите поагрове. Як лиш такий винахід буде в ужиттї, і як доводиться від своєї жінки (першою), так можна ще сь-так прожити, так — "гуд-бай", бо тут вже нема чого жити.

В мали нагоду нераз чути постоїнню, котра каже: Мовчи, язичку, а будеш істи кашку! Мій "газда", в котрого я давніше служив, думає о тим щоким інакше. В котрім селі я служив, то вже не пам'ятаю, бо я служив лиш оден дєн і то на самий Великден. Посідали ми до сніданнї. Мій "газда" випив оден, випив другий, а тоді я зачав його питати: "Чому то Ви, "газдо", говорите, що як часом не тримається постоїнню? Мовчи язичку, будеш істи кашку." — то вийде на багато ілїше?

— Я тобі скажу, — каже він. Одного року стояли в мене жовірни на кватрах. В тобачий час шось моїй жінці прилігло до голови і віннах мене до сусіднього сета до свата на празник. Іди, — каже — роботи тепер дома і так нема, то можеш бути на празнику і три дні. Я радий з того — каже даді "газда" — що жінка не то що не заборогне як давнішних роки, але неначе силою випиє мене. Здає я опану на себе, костур в руки і пішов. Приходжу на празник. Мій сват приймає мене то снім, то тим. Як лиш кажу: Чим хата богата. Сиджу я так з годину, але гадаю собі: Ані я буду казати, що треба вже мені тіти дозволити і буду видати, чи будуть мене жаме стримувати. Я лишень кажу мену рідку, а мій сват, вже подає мену рідку таї каже: Та, коли Вам так спішно до дому, то ідіть з собою Грім з неба, бо був би мене так поразив як його слова. Але вже не було іншої ради, і я пішов до дому, проказавши себе, чому я не тримав язик за зубам.

— Ну, і що далі? — питаю я. — Приходжу до дому — каже мій "газда" далі, — а дома жаме празник. І як я лиш прийшов до хати, то... (і зачав говорити мені шепотом, а що від нього заносило горю кою, то тому я не міг зрозуміти, що добре, чому йому вишло на ілїше, що не тримався на празнику постоїнню: Мовчи язичку, — будеш істи кашку).

Лько Підскальвий. Олені, Н. П.

БАЛТИСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ. ВІПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННІ З НЬО ЙОРКУ ДО: ГАМБУРГА 3 класа \$125 ЛАНШУГ \$135 ЛІБАВІ \$145

Знамениті кораблі-авшорубці відплавують: "ПОЛЬОНІЯ" 15-ГО ЛЮТОГО "ЛІТУАНІЯ" 4-ГО МАРЦА

Зареєструє місця у наших уповноважених агентах у вашому місті. BAL TIC PASSENGER AGENCY, 42 BROADWAY, NEW YORK K. W. KEMPFF, Gen'l Western Passenger Agent, 120 N. LA SALLE ST., CHICAGO, ILL.

ПОЗІР! ПОЗІР! НИТКИ ДО ВИШИВАННЯ. Імпортовані з Франції, в ріжних краєках, котрі не обдарили (D.M.C. №16) І МОТОЧОК 5 ЦНТ., І БОНН І МОТОЧОК 55 ЦЕНТ. Краєва канва з синими пасками 1 ярд 90 центів; вишивочка з взору ми до вишивання 15 ил.; 30 поточок з взором до вишивання 2 долари 15 такт поточок 1 дол.; Хустки бірюзові, велічні 64x54, в крас колх бїлий, коричн. ший, зразковий і бракований по \$2.50; в рас гроші (невіданка) № 1—\$1.75; такий самий пає № 2—\$1.50 Пробийши токи і книги на жаданне вислаєся даром.

THE LIBERTY MERCHANDISE SALES CO., P. O. BOX 152, STATION D, NEW YORK, N. Y.

Г. КУНАШЕВСЬКИЙ. ПРЕДСТАВІТЕЛЬ всіх Корабельних Ліній. Спродаж шифарт до краю і з краю до АМЕРИКИ через АНТВЕРПЕН, БРЕМЕН, ГАМБУРГ, ГДАНСЬК, ТРИЕСТ, і всі другі порти, на найбільших і вигідніших кораблях. ОПКУЄСЬ від стріч на стаїи аж до відпалу корабля. — Чековане Багажі.

ОСОБЛИВА оїнка РОДИН... ВИСИЛКА і виміна грошей по курсі ДЕННИМ. (Не змушує нікого до виміни тяжче при відїзді). ПОВНЕ ВІДЛОВЕНЕ. — ПО ВСІ ІНФОРМАЦІІ ВЗГЛЯДОМ ВІДЛУЗУ КІ І СПРОВАДЖАЮТ ДО АМЕРИКИ, УДАТІТЬСЯ ОСОБИСТО ЧИ ЛИСТОВОЮ ДО ЗНАНОЇ ДОВГІ ЛІТА ФІРМИ, НА АДРЕС: G. KUNASHEVSKY, 179 EAST 3RD STREET, NEW YORK, N. Y.

ДОБРА НОВИНА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ. Українці можуть відїздити до старого краю без перепон. ПАСПОРТИ доставляємо в дуже короткому часі. КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ продаємо до: ДАНШУГ, БРЕМЕН, ЛІБАВІ, РИГІ, ОДЕСИ. Шифарт продаєся прямо і до найменших місцевостей Ручницю за солдату поштом. Постараємося о приміщенні підчас побуту в Нью Йорку, і безплатно займемося вашими пакунками.

ПОЛЬСЬКІ МАРКИ... \$ 2.00 за тисяч В ОБІГУ РУБЛІ... \$ 6.80 за тисяч ЧЕХО-СЛОВАЦЬКІ КОРОНИ... \$12.00 за тисяч Пересілаємо гроші за повною запорукою. — Спродано нашу рідню протомом 8 тижнів. Піншїте або зголошуйте особисто до: ARMIN HERZEG, 127 WASHINGTON ST., NEW YORK CITY Branch Foreign Money Order Agent of the AMERICAN EXPRESS COMPANY. Near the Liberty and Cortland Street ferries.

ПОЗІР РОДИМЦІ! ПОЗІР РОДИМЦІ! ІСТОРИЧНІ ОБРАЗИ. можна тепер набити за одного долара. Са ціна знижена до мінімуму жадя теперішних обсягів. Се є збір українських налітків, гетьманів і найвизначніших діячів, різном 55 ОСІБ І 22 ПОДІЛІ І ВІДБІЛІ упорядковані після часу з датими діяльності; викінчені в 10 КРИСАХ І В 30 ЛОТІ. Са ціна збіра на однім образі повністю знаходиться в дати кожного Українця. Сей образ видати і до краю завети. Він укажіть кожному панає рідної історії. НЕ ЗВОЛКАЙТЕ А СЕЯЧАС ПРИСЛАЙТЕ ОДИН ДОЛАР ПОЧТУ САМІ ОДЛИТОМО. \$1.00 ТІЛЬКІ. — АДРЕСА: СВОБОДА, 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ШИФАРТИ ШИФАРТИ ДО КРАЮ І З КРАЮ. Продаємо на всі корабельні лінії, по компаніях наших, також стареємо щоб пани пасажирі дістали на кораблі найлучшї, також, по два або чотири в одній каюті. — Імпортери вироблено до кілячок діли і дістемо всі потрібні "Він" від Коноуїл, щоб наших пасажирів не затримували по кілячці тижнів у чужих краях. — Спродавоємо ріжних з краю, під нашою оїкою аж до Виної місцевості і вироблено зовсім безплатно, до сего потрібні документи. — Пересілаємо гроші до вашого міста і телеграфічно а доларх або почтово по найшвидшій поштовій курсі за повною гарантією. Піншїте або зайдіть по всім інформаціям до: EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY, 110 E. WASHINGTON ST., NEW YORK CITY.

